

ГРАЖДАНИТЕ И ГРАЖДАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

„ПОЗДРАВЯВАТ СЕ, НО ДАЛИ СИ ГОВОРЯТ?“

Национално проучване
Септември – Октомври 2018 г.

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОУЧВАНЕТО

Реализирано от:

Алфа Рисърч

Изготвено за:

Български център за нестопанско право

Период на провеждане:

25 септември – 3 октомври

Методология:

Пряко стандартизирано интервю по домовете с таблети

Целева група:

Пълнолетно население в градовете

Обем на извадката:

830 души

Методология на извадката:

Двустепенна стратифицирана по регион и тип населено място с подбор на респондентите по квота въз основа на пол, възраст и образование

I. РЕЗЮМЕ/ ОСНОВНИ ИЗВОДИ

РЕЗЮМЕ/ОСНОВНИ ИЗВОДИ/1

1. Социалният контекст, в който е проведено проучването се характеризира с три ключови характеристики:

- ✓ Завой на политическите формации, публичните говорители и общественото мнение в посока популистко-националистическата реторика;
- ✓ Агресивна медийна среда по отношение на организации, занимаващи се с права на човека и подкрепящи ценностите на западната либерална демокрация;
- ✓ Остра конфронтация между различни неправителствени организации по поляризиращи обществото теми – като напр. Истанбулската конвенция, подкрепата за семейства на деца с увреждания, свобода на словото и пр.

2. Въпреки тази среда, измереното отношение към неправителствения и граждански сектор се отличава не толкова с негативизъм, колкото със слаба запознатост, липса на интерес и апатия към колективните граждански действия.

3. Налице е поляризирано отношение към различните организационни форми в неправителствения сектор (23-24% доверие срещу 24-27% недоверие), като неутралните мнения са мнозинство (около и над 50 на сто).

4. Около 16% от българите се чувстват представени от някоя гражданска организация. Хората с по-ниско образование и по-възрастните, както и като цяло незаинтересованите от дейността на сектора са по-скептични към възможността някоя от тях да представлява техните интереси. Налице е съществен риск в една негативна социална среда, неинформираните и колебливи мнения лесно да се трансформират в негативни.

5. Около половината от всички пълнолетни граждани са способни да назоват поне една НПО/ фондация/сдружение, или тяхна сфера на дейност. Посочени са общо 64 конкретни организации и 47 направления на дейност, което свидетелства, че секторът е достигнал до изключително разнообразни социални групи.

РЕЗЮМЕ/ОСНОВНИ ИЗВОДИ/2

6. Въпреки широката палитра от посочени организации, не повече от десетина са силно разпознати и припознати от общественото мнение. Това са организации в сферата на екологията, защитата на природата и животните, защита и подкрепа на уязвими групи и деца, ромски организации. Те събират над 2% посочвания, всички останали са под този процент. Фрагментацията на сектора е една от основните пречки за по-слабата му идентификация с разнообразието от каузи, които защитава и бариера пред формирането на устойчив образ за него. Респективно, тя е и един от факторите, улесняващи успеха на негативните кампании, тъй като при липсата на преки впечатления от дейността на конкретен субект, общественото мнение се доверява по-лесно на негативните образи.

7. В обществото продължават да съществуват силни етатистки нагласи, които през изминалия 5 годишен период от предходното проучване, продължават да се засилват. От 13 посочени разнообразни сфери на дейност, при 11 доминират мненията, че държавата е тази, която трябва *самостоятелно* да решава проблемите в тях, и само при 2 (защита на животните и защита на природата) – че е необходим натиск от гражданските организации. Към тях биха могли да се прибавят още четири, при които е налице относително по-висок дял поддръжници на тезата за необходим натиск от ГО – защита на синдикални права, права на потребителите, индивидуални права, култура и традиции. Така очертаният кръг показва ясно какъв тип дейности обществото съзнателно или не полага като „легитимни“ за ГО – защита на уязвимите, на онези, които не могат сами да се защитят, но не и натиск за промяна в съотношението на силите между „гражданите и държавата“, не в направлението, където може да се воюва за повече граждански права.

8. Оценката за настоящия тип активности на гражданските организации и нормативните очаквания с какво би трябвало да се занимават, показват висока степен на съвпадение, (защита на каузи, организиране и изразяване на гражданските интереси, благотворителност). Т.е. тук не могат да се очаква неудовлетвореност, или катализиране на негативни настроения. Начините на действие се оценяват позитивно. Съдържанието и формите на тяхното комуникиране към широки граждански общности са нещата, на които би следвало да се обърне много по-голямо внимание.

РЕЗЮМЕ/ОСНОВНИ ИЗВОДИ/3

9. Тройно повече хора (39%) намират за полезно НПО да влияят върху приемането на закони в парламента, отколкото смятат, че възможностите за влияние на НПО върху общественото развитие е голямо (13%). Очевидно, когато става въпрос за ясни рамки, в които да се разполага влиянието на сектора, съчетано с ниското доверие към Парламента, мненията еволюират в полза на неправителствения сектор. В тази връзка, полезно би било предложенията по различни законопроекти и особено – начина, по който тези предложения защитават гражданския интерес, да бъдат широко популяризирани. Добре би било и да не се остава в полето на чисто експертното, а да се дава по-широка медийна гласност, да има повече примери как внесените предложения защитават гражданския интерес.

10. Двата основни източника, които хората намират за подходящи за финансиране на ГО са дарения (34%) и членски внос (28%). По 18 на сто посочват държавата и бизнеса, а на последно място са поставени външните организации (10%). За период от пет години е налице двоен спад на подкрепящите тезата, че неправителствения сектор трябва да получава средства от държавата. Резултатът отразява както засилващите се етатистки нагласи в обществото, така и нарастващата гражданска апатия и скептицизъм за резултата от колективните усилия. Към това трябва да се прибави и фактът, че всяко държавно финансиране попада под подозрението, че се насочва към „привилегировани“ структури и организации. В съотношение 50:13 общественото мнение споделя тезата, че политиците имат свои фаворизирани организации. Позитивният резултат от тази нагласа е, че гражданите не желаят политическите противопоставяния да влязат в гражданското поле, но негативният е, че съществува реална опасност при липса на ясни правила за финансиране да се формира нов фронт на противопоставяне и дискредитиране на ГО.

11. Телевизията (65%) и на второ място, интернет и социалните мрежи (29%), са основният източник на информация за неправителствения сектор. В съотношение три към едно информацията за сектора като цяло и за отделните организации в него идва именно от медиите. Което определя високата значимост на този канал и необходимостта НПО да работят активно и ефективно в него.

РЕЗЮМЕ/ОСНОВНИ ИЗВОДИ/4

12. Основните фактори, които будят доверие към дадена ГО са отново „медийното ѝ и публично позициониране“ – *да е голяма и известна, да има добри отзиви за нея в медиите, известни личности да са ангажирани с нейни каузи*. Тук още по-силно личи негативният ефект от фрагментацията. Изключително трудно е множество малки организации да бъдат широко медийно отразени и да попаднат в ползрението на големи обществени групи. Затова е още по-необходимо да има силни публични говорители на общите каузи, да бъдат представени хората, чиито проблеми те решават, да се работи за разпознаването на ключови каузи, ангажименти, успехи. Огледалният образ – източниците на негативизма са съсредоточени основно върху злоупотребата с финансови средства и сродните – работа в полза на големи корпорации и бизнес интереси, прокарване на свои собствени бизнес интереси.

13. Въпреки негативната медийна среда, по-голямата част от анкетираниите (39%) заявяват, че позитивните материали заслужават по-голямо доверие. Повече персонализирани материали, с повече лични истории и показване на резултата за отделен човек или група, биха били важен обективен фактор за спечелване на общественото доверие.

14. Равнището на гражданско участие остава на практика без промяна спрямо 2013г. 9% са имали контакт с ГО (при 11% през 2013г.). Точно 3% се запазва делът на членуващите в ГО. Този дял е твърде нисък, за да предизвика по-сериозно ангажиране с каузите на гражданския сектор. Още повече, че се запазват ниски и нивата на спорадичното участие на гражданите в различни инициативи – дарителски кампании, доброволчество, участие в подписки и пр. Наблюденията през последните 20 години както в България, така и в други страни показват, че влиянието и значението на ГО се засилва, когато самото гражданско общество е активно. Както и обратното – ГО могат да влияят до известна степен на гражданското общество, но не могат изцяло да го променят. Те сами са силно зависими от спецификите на социалната среда и отношенията между гражданите. Поради това е ключово важно какво е състоянието на обществото и потенциалът на самите граждани за колективни действия.

РЕЗЮМЕ/ОСНОВНИ ИЗВОДИ/5

15. Настоящото проучване потвърждава констатацията на Европейското изследване на ценностите, проведено в края на 2017 и началото на 2018г. - налице е огромен дефицит на доверие между самите граждани. Едва 18% са склонни да кредитират другите хора с доверие. Огромното мнозинство, 80%, са на мнение „*че на другите хора не може да се има доверие*“. Тази нерадостна констатация е една от важните предпоставки за стеснения периметър на действие на ГО през последните години. Според редица международни проучвания, недоверието на хората един към друг върви ръка за ръка с недоверието към институции, политици, сдружения, вкл. към възможностите за промяна. Тоталното недоверие разрушава социалните връзки и атомизира обществото. В такъв циничен свят хората рядко вярват на „казаната дума“, на неписаното правило за почтеност, в него се изразходват значителни ресурси, за да се предотвратява реална или предполагаема злонамереност. В такива общества е много по-трудно, а и по-скъпо да се прави бизнес, да се защитават каузи, да се води битка за реформи, тъй като е безкрайно лесно да накараш хората да повярват, че „всички са маскири“. В подобна среда почти никой не вярва в силата и смисъла на колективното действие. Всеки предпочита да се спасява по единично, докато един бунт или протест предполагат форма на общност, на доверие между хората

16. Опитът на страни със силно гражданско участие показва, че уменията за ефективни колективни действия не са даденост. Необходимо е те съзнателно да се възпитават и изграждат. В тази връзка е изключително важно обучението и възпитаването още от училище на навици за разпределяне на задачи, самоорганизиране и пр. на учениците за постигане на общ резултат и ефективни общи действия. В много образователни системи част от училищните оценки идват не от индивидуални, а от колективни задания. За жалост, понастоящем българското обществено мнение е твърде резистентно към такъв аспект на училищното образование. Едва една четвърт смята, че е полезно децата да бъдат учени да се сдружават и да се включват в полезни за обществото инициативи. Малко по-висок е процентът сред родителите на деца, но колебанието и там е доминиращо. Преодоляването на този скептицизъм би могло да е и един съществен принос на ГО.

РЕЗЮМЕ/ОСНОВНИ ИЗВОДИ/6

17. Предпоставка за това е фактът, че въпреки относително слабото моментно доверие, общият кредит, който неправителственият сектор получава, е сравнително висок. 44.5% смятат, че дейността му може да е от полза за всеки човек. Крайните негативни мнения, че НПО са вредни, се споделя едва от 7% - основно по-възрастни хора, от малките населени места, усещащи се силно уязвими и незащитени от никого. Като правило негативните мнения са по-енергични и шумни, но при ясно фокусиране образа на неправителствения сектор върху подпомагането, върху дейности в защита на ясно определени каузи, позитивните мнения биха могли да повлияят по-съществено върху неутралните и така да ти привлекат като ресурс за подкрепа.

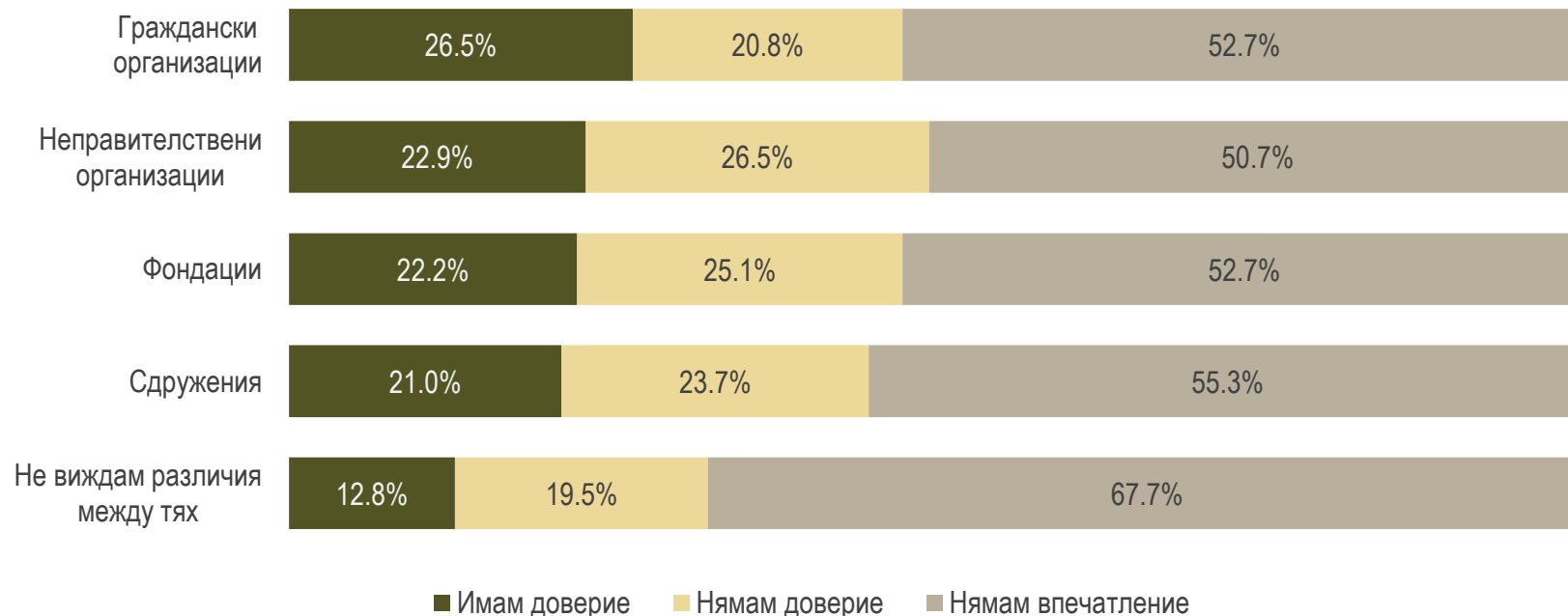

II. РАЗПОЗНАВАЕМОСТ И ДОВЕРИЕ В ГРАЖДАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

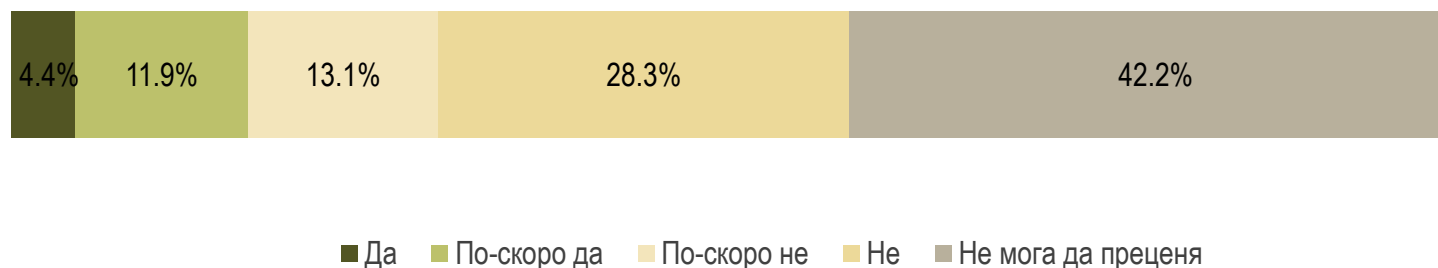
Поляризирано отношение към различните форми на граждански организации; Неинформираното мнение във враждебна среда – източник на негативизъм

ДОВЕРИЕ В:

НАЛИЧИЕ НА ОРГАНИЗАЦИИ, КОИТО ПРЕДСТАВЛЯВАТ И ЗАЩИТАВАТ ВАШИТЕ ИНТЕРЕСИ

РАЗПОЗНАМАЕМОСТ НА ГРАЖДАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ И НАПРАВЛЕНИЯ /Свободен въпрос/

49% от анкетираният е посочват името на поне една конкретна организация или област на действие на граждански сдружения

ЧЕТИРИ ЛАПИ	3.6%	КНСБ	0.3%	ЦЕНТЪР ЗА ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ	0.2%
ФОНДАЦИЯ АМЕРИКА ЗА БЪЛГАРИЯ	3.2%	АНСЕЛ БЪДЕЩЕ ЗА ВИДИН	0.3%	ТРЪСТ ЗА СОЦИАЛНА АЛТЕРНАТИВА	0.2%
ЗЕЛЕНИ БАЛКАНИ	2.7%	ФОНДАЦИЯ КАРИН ДОМ	0.3%	СДРУЖЕНИЕ ХАЙДУТИ	0.2%
ФОНДАЦИЯ ЕВРОРОМА	2.6%	БЪЛГАРСКО СДРУЖЕНИЕ ЗА ЧЕСТНИ ИЗБОРИ И ГРАЖДАНСКИ ПРАВА	0.3%	ФОНДАЦИЯ ИНСТИТУТ ЗА ПАЗАРНА ИКОНОМИКА	0.2%
БЪЛГАРСКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ	2.4%	ФОНДАЦИЯ ЕНЧО КИРЯЗОВ	0.3%	АСОЦИАЦИЯТА НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ ПО КОМУНИКАЦИИ В ОБЩИНИТЕ (АСКО)	0.2%
ФОНДАЦИЯ ДИМИТЪР БЕРБАТОВ	1.4%	СЪЮЗ НА ИНВАЛИДИТЕ	0.3%	СЪЮЗ НА СЛЕПИТЕ В БЪЛГАРИЯ	0.2%
ЗА ЯМБОЛ/ С ТУНДЖА В СЪРЦЕТО	1.4%	ДРУЖЕСТВО ЗА ПРИЯТЕЛСТВО С НАРОДИТЕ НА РУСИЯ И ОНД	0.3%	ФОНДАЦИЯ БЪЛГАРСКО ДЕТЕ	0.2%
UNICEF	1.0%	ЦЕНТЪР ЗА ЗАЩИТА ПРАВАТА В ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО	0.3%	ДЖУНИЪР АЧИЙВМЪНТ БЪЛГАРИЯ	0.2%
СДРУЖЕНИЕ SOS ДЕТСКИ СЕЛИЩА БЪЛГАРИЯ	0.9%	ЗАПАЗЕТЕ БЕДЕЧКА	0.3%	ФОНДАЦИЯ ЗАЕДНО В ЧАС	0.2%
ИНСТИТУТ ОТВОРЕНО ОБЩЕСТВО	0.7%	СДРУЖЕНИЕ РЪКА ЗА РЪКА	0.3%	СДРУЖЕНИЕ ОБЩНОСТ НА РУМЪНЦИТЕ В БЪЛГАРИЯ	0.2%
БЪЛГАРСКАТА АСОЦИАЦИЯ НА ОНКОБОЛНИТЕ	0.7%	КТ ПОДКРЕПА	0.3%	СДРУЖЕНИЕ БЪДЕЩЕ	0.2%
ОБЩЕСТВЕНА ФОНДАЦИЯ МОСТОВЕ НАД ТУНДЖА	0.7%	ГД АЗ ОБИЧАМ ВИДИН	0.2%	ФОНДАЦИЯ ШАНС ЗА ДЕЦАТА НА БЪЛГАРИЯ	0.2%
СДРУЖЕНИЕ САМАРЯНИ	0.5%	ЦЕНТЪР ЗА МЕЖДУЕТНИЧЕСКИ ДИАЛОГ И ТОЛЕРАНТНОСТ АМАЛИПЕ	0.2%	АСОЦИАЦИЯ НА ДУНАВСКИТЕ ОБЩИНИ ДУНАВ	0.2%
СОЦИАЛНА ФОНДАЦИЯ ИНДИ РОМА 97	0.5%	СДРУЖЕНИЕ МЛАДЕЖИ В ДЕЙСТВИЕ	0.2%	ФОНДАЦИЯ НАНА ГЛАДУИШ-ЕДНА ОТ 8	0.2%
ФОНДАЦИЯ ЗА НАШИТЕ ДЕЦА	0.5%	ФОНДАЦИЯ АНИМУС	0.2%	ГРАЖДАНСКО СДРУЖЕНИЕ БЪДЕЩЕ ЗА СЕВЕРОЗАПАДНА БЪЛГАРИЯ-БЗСЗБ	0.2%
WWF	0.5%	АСОЦИАЦИЯ АУТИЗЪМ	0.2%	БЪЛГАРСКОТО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ (БДЗП) - ПОДА	0.2%
КАРИТАС	0.5%	ФОНДАЦИЯ ИСКАМ БЕБЕ	0.2%	ФОНДАЦИЯ ДЕЦА С ПРОБЛЕМИ В РАЗВИТИЕТО	0.2%
НЕЗАВИСИМОТО СДРУЖЕНИЕ ЕКОГЛАСНОСТ	0.5%	СДРУЖЕНИЕ БЪДЕЩЕ ЗА НАС	0.2%	СДРУЖЕНИЕ ЖЕНИ ЗА ЖЕНИ	0.2%
НАЦИОНАЛЕН АЛИАНС НА ХОРА С РЕДКИ БОЛЕСТИ	0.5%	НЕЗАВИСИМО ДРУЖЕСТВО ЗЕЛЕНИ ПАТРУЛИ	0.2%	СЪЮЗЪТ НА ИЗОБРЕТАТЕЛИТЕ В БЪЛГАРИЯ (СИБ)	0.2%
СДРУЖЕНИЕ НОВ ПЪТ	0.3%	БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ ЗА ЗАКРИЛА НА ПАЦИЕНТИТЕ (БАЗП)	0.2%	СДРУЖЕНИЕ АЗ ОБИЧАМ БЪЛГАРИЯ	0.2%
КЛУБ ЕВРОПЕЙСКИ ИНИЦИАТИВИ - ИДЕА	0.3%	СЪЮЗ НА ГЛУХИТЕ В БЪЛГАРИЯ	0.2%	ОБЩНОСТ ДА ЗАПАЗИМ БЪЛГАРИЯ	0.2%
				СДРУЖЕНИЕ БЪДЕЩЕ ЗА ВСИЧКИ	0.2%

+ Достигнати множество целеви групи

- Силна фрагментация и дисперсия

✓
Посочени - 64
конкретни
организации

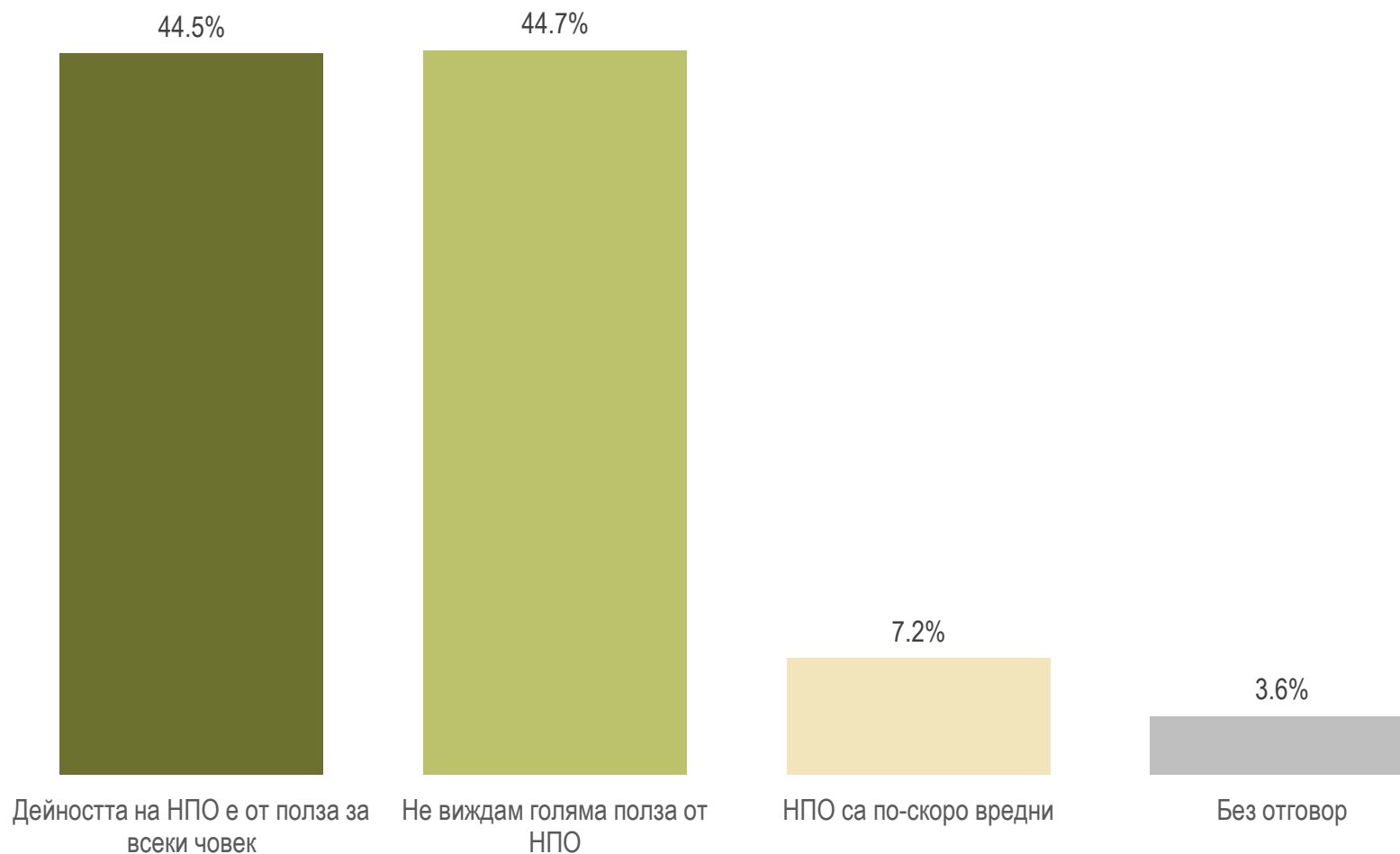
Посочени – 47
направления/
сфери на
дейност

Само един
случай на
негативна
конотация!

ПРИРОДОЗАЩИТНИ, ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, ЕКОЛОГИЧНИ	13.2%	ПОСТРАДАЛИТЕ ОТ БЕДСТВИЯ И АВАРИИ	0.5%	СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ	0.3%
ЗАЩИТА НА ЖИВОТНИТЕ, ЗАЩИТА НА РЕДКИ ВИДОВЕ ЖИВОТНИ	8.2%	ЗАКРИЛА НА ДЕЦА В РИСК	0.5%	ФОНДАЦИЯ НА БИЗНЕСА ЗА ОБРАЗОВАНИЕТО	0.2%
ПАЦИЕНТСКИ ОРГАНИЗАЦИИ	3.9%	ЗАЩИТА НА ПИРИН ПЛАНИНА	0.5%	СДРУЖЕНИЕ АКТИВНО ОБЩЕСТВО	0.2%
ЗАЩИТА НА РОМИТЕ	3.6%	ДАРИТЕЛСТВО	0.5%		
ЗАЩИТА НА ДЕЦАТА С УВРЕЖДАНЯ	2.9%	ЗАЩИТА НА ЧОВЕШКИТЕ ПРАВА	0.5%	ЗА ЗАЩИТА НА ГОРИТЕ	0.2%
ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ	2.9%	БИЗНЕС ИНКУБАТОР	0.3%	ЗА ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ	0.2%
ХОРА С УВРЕЖДАНЯ	2.4%			ОБРАЗОВАНИЕ	0.2%
ЗАЩИТА НА ХОРА В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ	2.1%	МЛАДЕЖТА И СПОРТА, СПОРТНИ КАМПАНИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА СПОРТА	0.3%	БОРБА С КОРУПЦИЯТА	0.2%
ЗА ЗАЩИТА НА ДЕЦА СЪС ЗДРАВΟΣЛОВНИ ПРОБЛЕМИ	2.1%	БОРБА С НАРКОТИЦИТЕ	0.3%	ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ	0.2%
ЗЕЛЕНИТЕ	1.9%	МЛАДИ МАЙКИ	0.3%	СЪБИРАНЕ НА СРЕДСТВА ЗА БОЛНИ ДЕЦА	0.2%
ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО, ПРАВАТА НА ДЕТЕТО	1.9%	ЖЕНИ С РАК НА ГЪРДАТА	0.3%	ЗА МАЛЦИНСТВАТА	0.2%
ЗАЩИТА ОТ ЗАСТРОЯВАНЕ НА ЗЕЛЕНИТЕ ПЛОЩИ В КВАРТАЛИТЕ	1.2%	БЕЗОПАСНО ДВИЖЕНИЕ ПО ПЪТИЩАТА	0.3%	ПОСТРАДАЛИТЕ ОТ КАТАСТРОФИ	0.2%
ЗАКРИЛА НА ЖЕНИ ОТ ДОМАШНО НАСИЛИЕ	0.9%	ЗА СОЦИАЛНО СЛАБИ СЕМЕЙСТВА	0.3%	ДЕЦА СЪС СОП	0.2%
НА ПЕНСИОНЕРИТЕ	0.7%	ЗАЩИТА НА ХОРА ПРЕТЪРПЕЛИ НЯКАКВО НАСИЛИЕ	0.3%	ДЕЦА С РЕДКИ ЗАБОЛЯВАНИЯ	0.2%
СОРОСОИДНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ В БЪЛГАРИЯ	0.7%	ДЕЦАТА ПОБЕДИЛИ РАКА	0.3%	НА ЖЕНИТЕ В РИСК	0.2%
ЗАЩИТА НА ПЛАНИНИТЕ ОТ ЗАСТРОЯВАНЕ И ИЗСИЧАНЕ НА ГОРИТЕ	0.7%	ДЕЦА ТАЛАНТИ	0.3%		

Кредитът на доверие – по-висок от моментните оценки; Рискът – „температурата“ на негативните мнения е по-висока от тази на позитивните

КОЕ ОТ СЛЕДНИТЕ МНЕНИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ И ГРАЖДАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ Е НАЙ-БЛИЗО ДО ВАШЕТО?

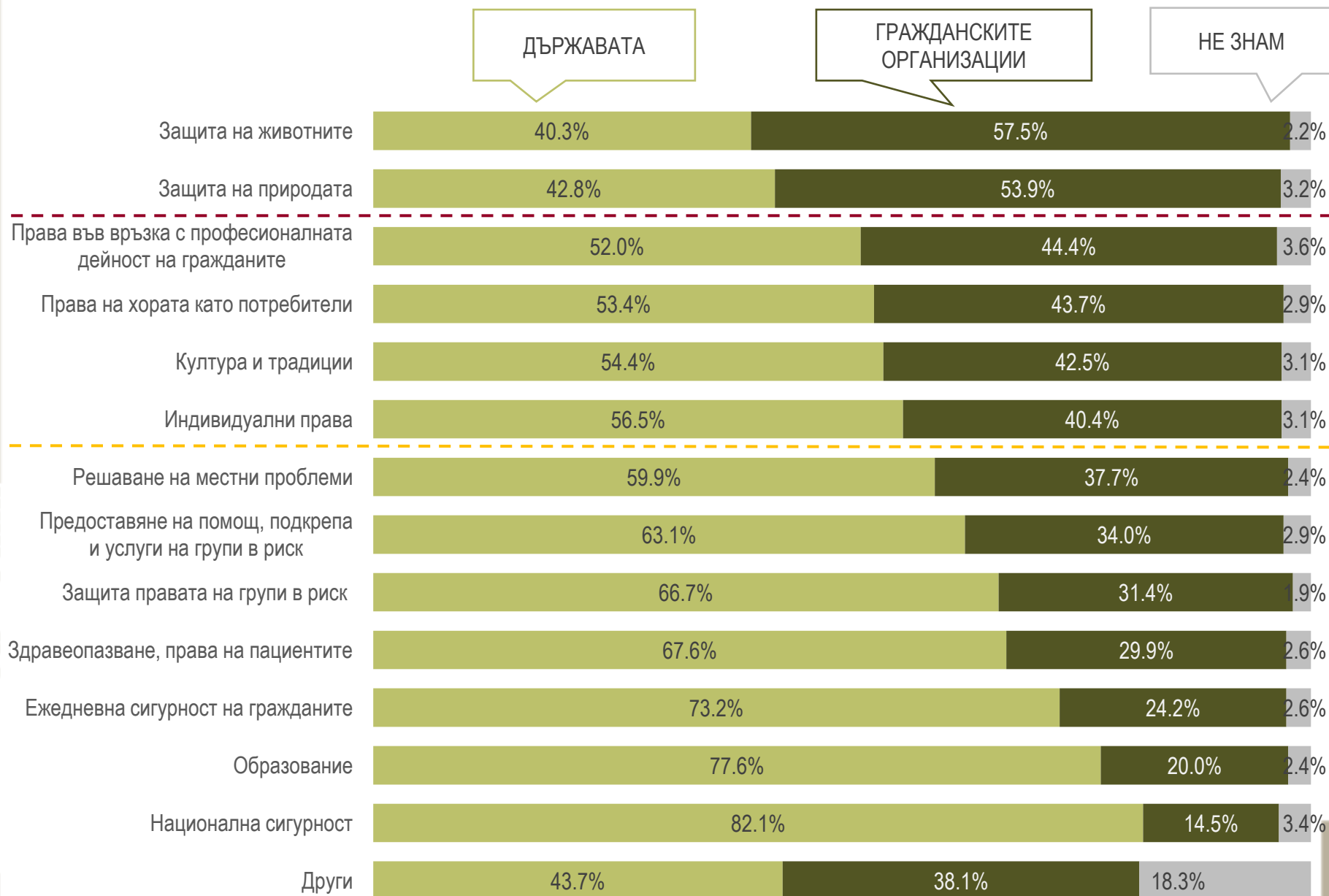
III. СФЕРИ НА ДЕЙНОСТ НА ГРАЖДАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Сфери, в които е необходимо държавата да се справя самостоятелно и сфери, в които е необходима намеса от граждани и организации

Силни етатистки нагласи

ГО – защита на уязвимите, но не и сфери, където може да се воюва за повече граждански права

Съвпадение на оценки и очаквания по отношение начините на действие

АКТИВНОСТИ НА ГРАЖДАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ - ОЦЕНКИ И ОЧАКВАНИЯ

■ Занимават се с:

■ Следва да се занимават с:

Медийно популярни теми – в основата на лично припознатите каузи

КАКВИ ДЕЙНОСТИ ИЛИ КАУЗИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ СА ОТ НАЙ-ГОЛЯМА ПОЛЗА ЗА ВАС?

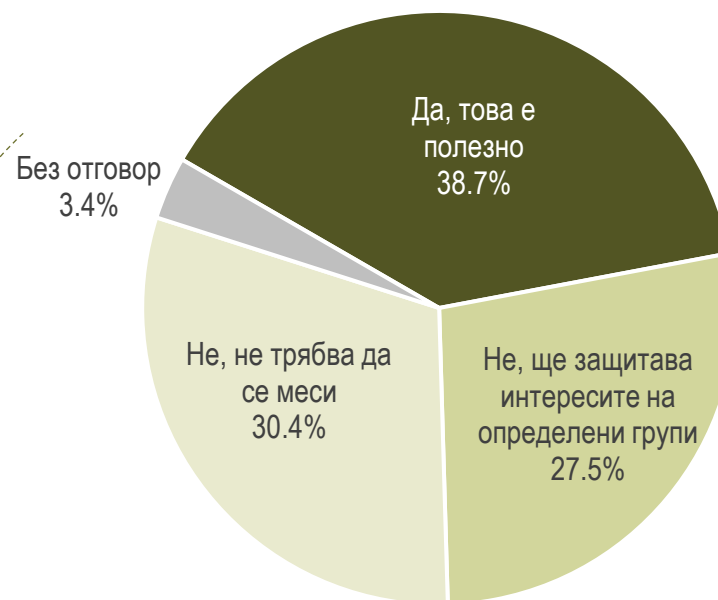

По-силен публичен фокус върху ползата за гражданите от участието на ГО при обсъждане на законопроекти, упражняване на контрол и мобилизиране на общи усилия

СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯТ СЕКТОР БИ МОГЪЛ ДА ВЛИЯЕ ВЪРХУ РАЗВИТИЕТО НА ОБЩЕСТВОТО У НАС?

А ДОБРЕ ЛИ Е ИЛИ НЕ НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯТ СЕКТОР ДА ВЛИЯЕ ВЪРХУ ПРИЕМАНЕТО НА ЗАКОНИ В НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ?

IV. ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ ВЪРХУ ИМИДЖА НА ГРАЖДАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ИНФОРМАЦИОННИ КАНАЛИ

Доверието – големина, разпознаваемост

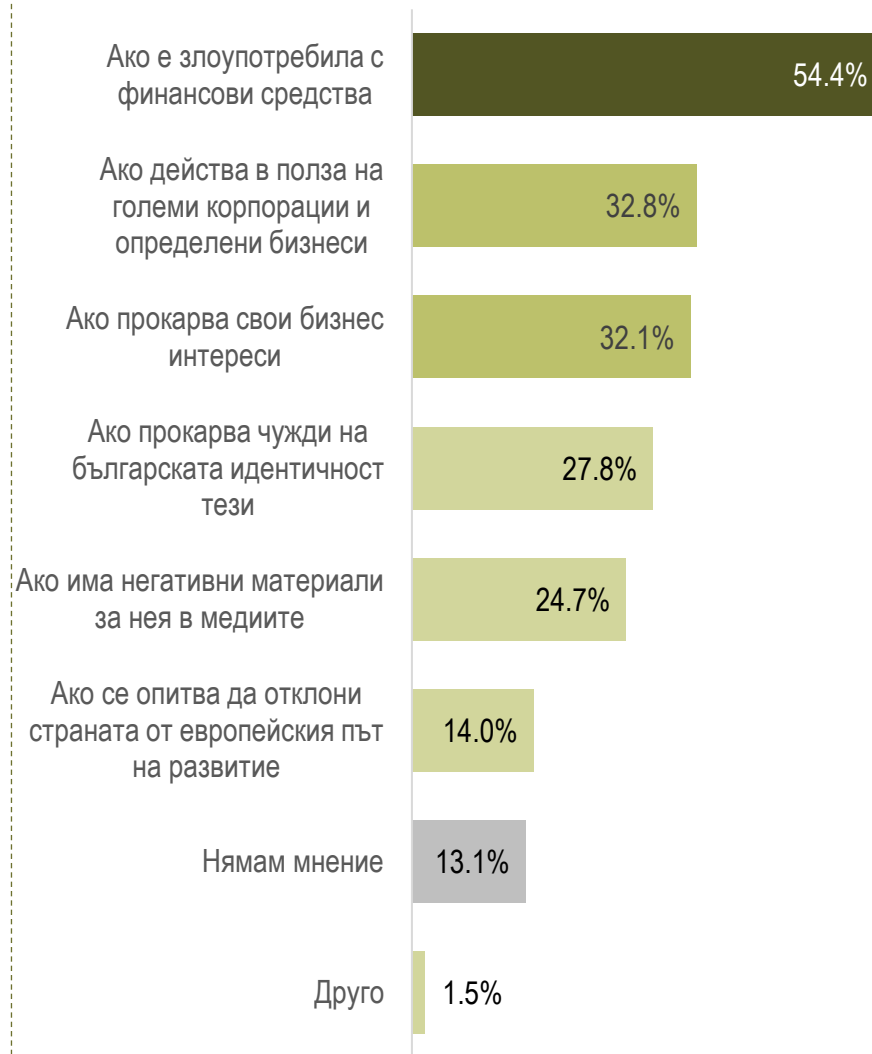
Финансовото облагодетелстване – най-краткият път към дискредитация

В КОИ ОТ СЛЕДНИТЕ СЛУЧАИ ЕДНА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНА ОРГАНИЗАЦИЯ ИЗГЛЕЖДА СЕРИОЗНА И БУДИ ДОВЕРИЕ?

КОГА БИХТЕ СЕ ОТНЕСЛИ С НЕДОВЕРИЕ КЪМ ДАДЕНА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНА ОРГАНИЗАЦИЯ?

Фрагментираните ГО не могат да достигат до големи обществени групи, което ги прави силно подвластни на медийни кампании

При четвърти от разпознавае мостта на ГО идва от медиите.

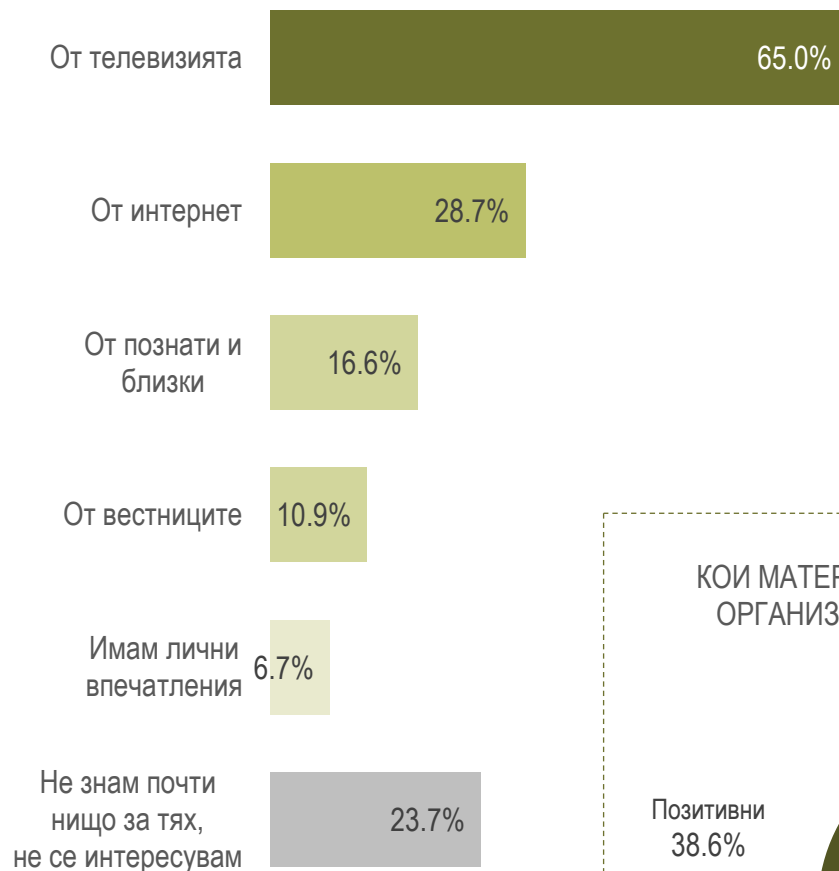
ОТ КЪДЕ ГИ ПОЗНАВАТЕ? /за всяка от посочените/	От ЛИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ	ЧУВАЛ СЪМ ГИ ПО МЕДИИТЕ	ОБЩА ПОЗНАТОСТ
ПРИРОДОЗАЩИТНИ, ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, ЕКОЛОГИЧНИ	27.3%	88.3%	13.2%
ЗАЩИТА НА ЖИВОТНИТЕ	22.9%	81.3%	8.2%
ЗАЩИТА НА РОМИТЕ	57.1%	65.7%	3.6%
ЧЕТИРИ ЛАПИ	38.1%	61.4%	3.6%
ПАЦИЕНТСКИ ОРГАНИЗАЦИИ	40.0%	75.0%	3.4%
ФОНДАЦИЯ АМЕРИКА ЗА БЪЛГАРИЯ	47.4%	63.2%	3.2%
ЗАЩИТА НА ДЕЦАТА С УВРЕЖДЕНИЯ	11.8%	64.7%	2.9%
ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ	56.5%	54.7%	2.9%
ЗЕЛЕНИ БАЛКАНИ	42.5%	51.3%	2.7%
ФОНДАЦИЯ ЕВРОРОМА	46.7%	63.3%	2.6%
ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ	7.1%	85.7%	2.4%
БЪЛГАРСКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ	23.1%	92.3%	2.4%
ЗАЩИТА НА ХОРА В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ	45.5%	62.7%	2.1%
ЗА ЗАЩИТА НА ДЕЦА СЪС ЗДРАВΟΣЛОВНИ ПРОБЛЕМИ	50.0%	65.0%	2.1%

Източници на информация

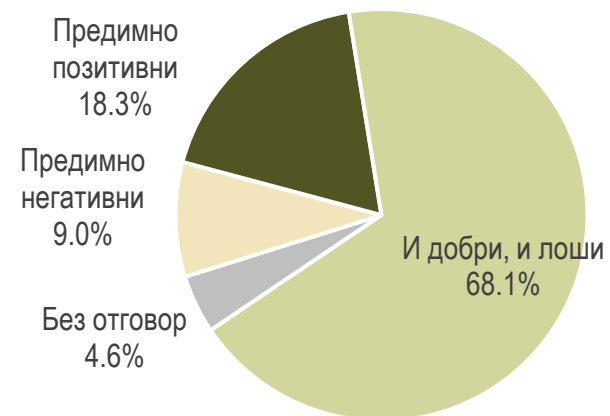
Доверие към позитивните материали

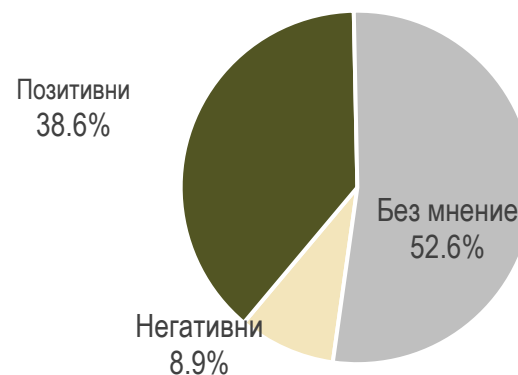
ОТ КЪДЕ НАУЧАВАТЕ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ?

В МЕДИИТЕ СРЕЩАТЕ ПРЕДИМНО ПОЗИТИВНИ, ИЛИ ПРЕДИМНО НЕГАТИВНИ НЕЩА ЗА РАЖДАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ?

КОИ МАТЕРИАЛИ ЗА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ЗАСЛУЖАВАТ ПО-ГОЛЯМО ДОВЕРИЕ?

V. ФИНАНСИРАНЕТО И ОТЧЕТНОСТТА

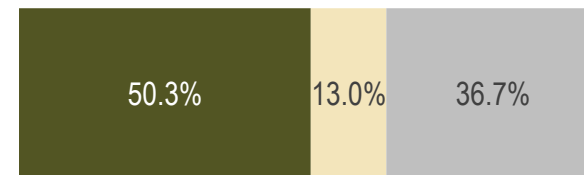
Етатистките нагласи и политическият натиск върху ГО – основни фактори в нагласите за моделите на финансиране на сектора

ОТ КОГО ТРЯБВА ДА БЪДЕ ФИНАНСИРАНА ДЕЙНОСТТА НА НПО?

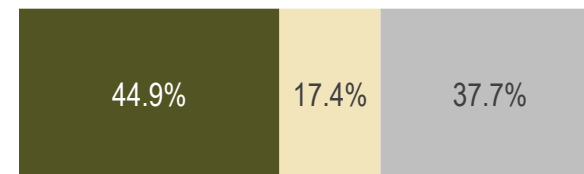

ДОКОЛКО СТЕ СЪГЛАСНИ ИЛИ НЕ СЪС СЛЕДНИТЕ МНЕНИЯ:

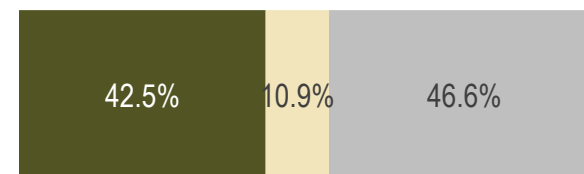
Политиците се отнасят различно към НПО в зависимост от това дали ги чувстват близки до тяхната политическа сила, или ги смятат за врагове

Медиите се отнасят различно към НПО в зависимост от това дали ги чувстват близки до тяхната редакционна политика, или не

Администрацията се отнася различно към НПО в зависимост от това дали ги чувстват близки до тях, или пък ги разглежда като опоненти, несъгласни с тяхната работа

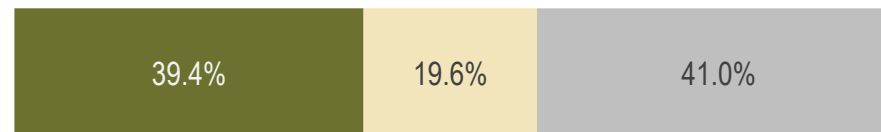

■ Съгласен ■ Несъгласен ■ Без мнение

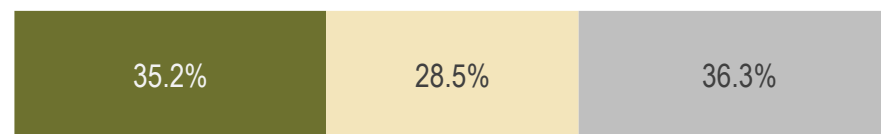
Поляризирано отношение при тестване на варианти – граници на възможната промяна на нагласите

СЪГЛАСНИ ЛИ СТЕ ИЛИ НЕ СЪС СЛЕДНИТЕ ТВЪРДЕНИЯ:

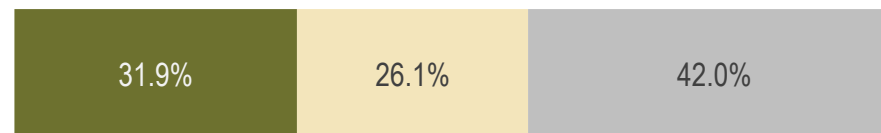
За мен лично е добре да има силни организации, които да защитават гражданите без значение откъде получават финансирането си

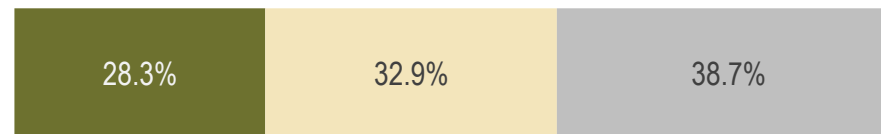
Държавата НЕ ТРЯБВА да финансира неправителствените организации

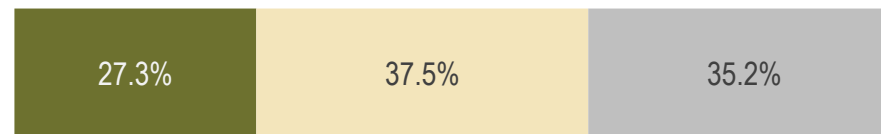
НЕ ТРЯБВА НПО да получават финансиране от чужди донори

Добре е НПО да получават финансиране от чужди донори

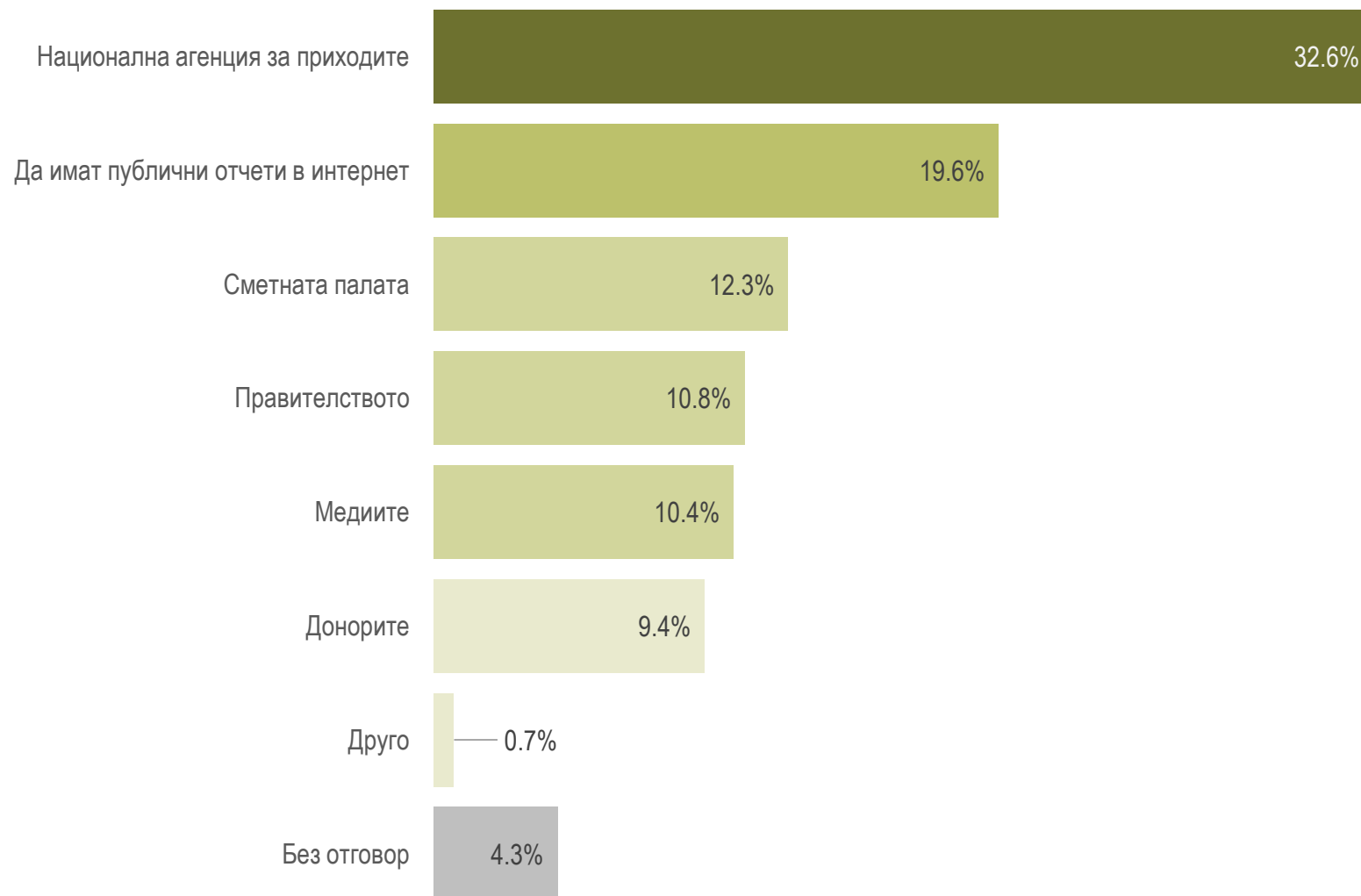
Добре е държавата да финансира неправителствените организации

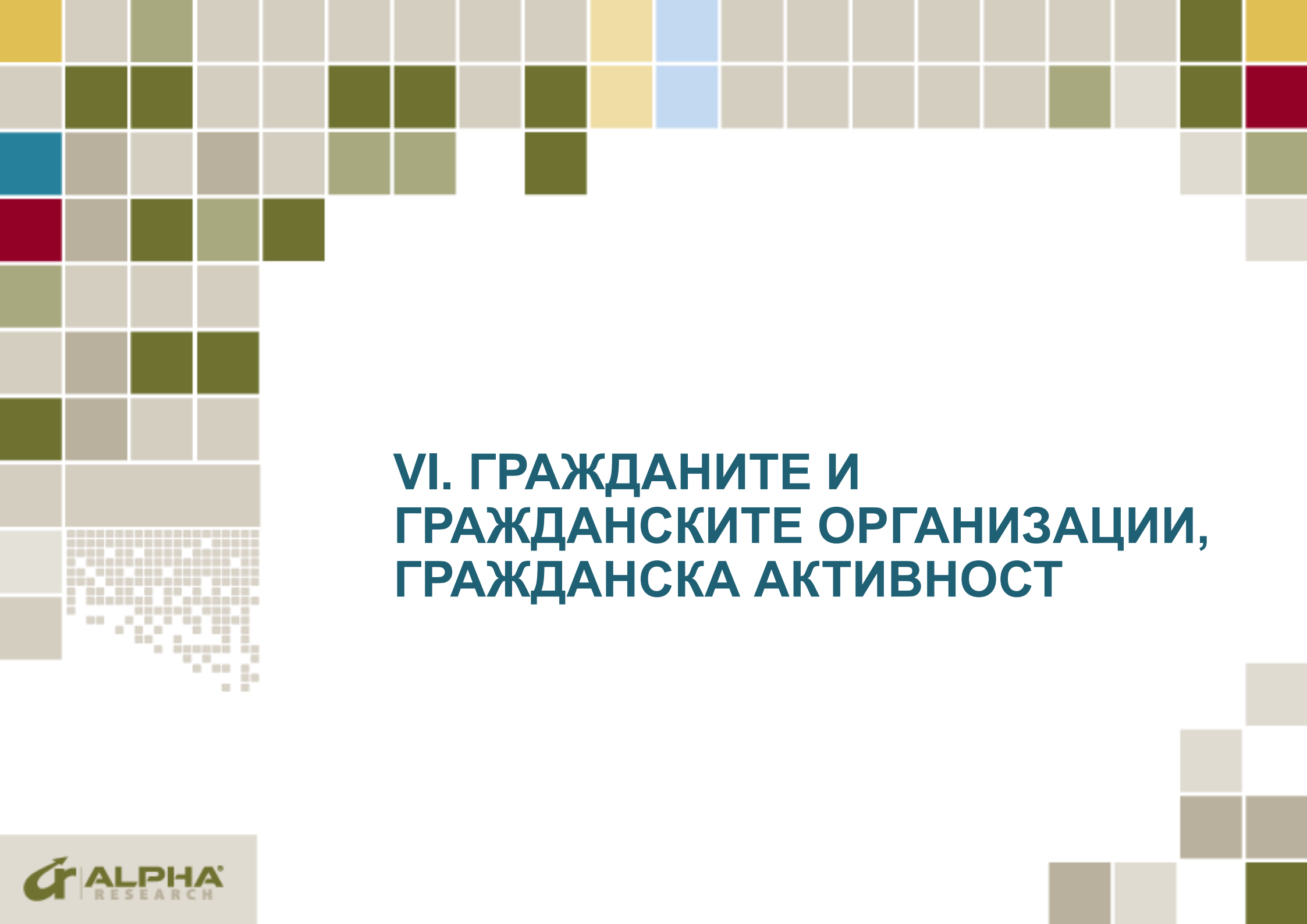

■ Съгласен ■ Несъгласен ■ Без мнение

Отчетност пред държавните институции - равнопоставена с гражданите и икономическите субекти

ПРЕД КОГО ТРЯБВА ДА СЕ ОТЧИТАТ НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ?

VI. ГРАЖДАНИТЕ И ГРАЖДАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ, ГРАЖДАНСКА АКТИВНОСТ

Замръзналата гражданска активност 2013=2018

ИМАЛИ ЛИ СТЕ КОНТАКТ С ГРАЖДАНСКО СДРУЖЕНИЕ,
ФОНДАЦИЯ ИЛИ ДРУГА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНА ОРГАНИЗАЦИЯ?

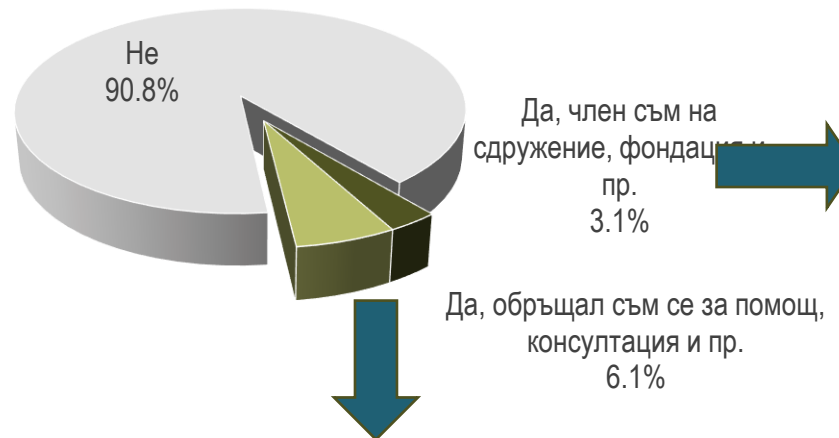

ВИЕ ЛИЧНО ЧЛЕНУВАТЕ ЛИ В НЕПРАВИТЕЛСТВЕНА ОРГАНИЗАЦИЯ?

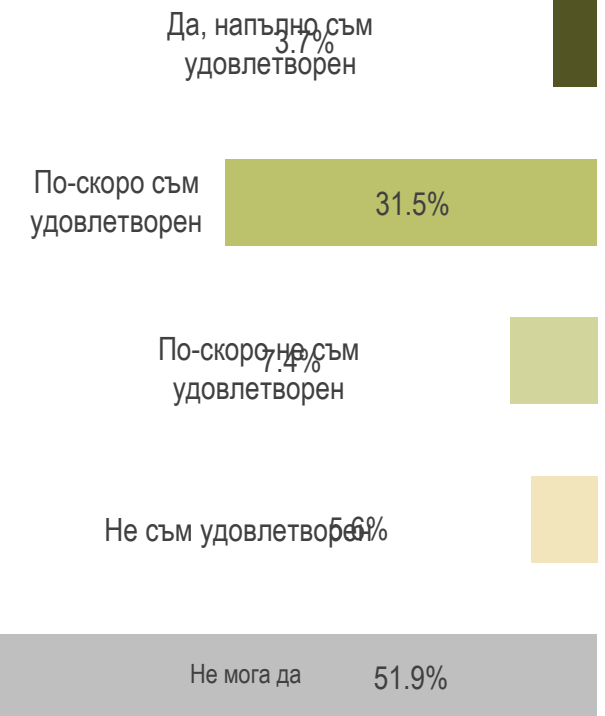

Умерена удовлетвореност от контактите с ГО; недостатъчност на чисто експертните консултации, фокус върху практическото съдействие

ИМАЛИ ЛИ СТЕ КОНТАКТ С ГРАЖДАНСКО СДРУЖЕНИЕ, ФОНДАЦИЯ ИЛИ ДРУГА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНА ОРГАНИЗАЦИЯ?

УДОВЛЕТВОРЕН ЛИ СТЕ ОТ КОНТАКТИТЕ ВИ С НПО?

ПО КАКЪВ ПОВОД СА БИЛИ ТЕЗИ КОНТАКТИ?
/сред членовете на сдружения и обръщаните се за помощ и консултация/

По-позитивен имидж на ГО, когато се мислят през участващите в тях граждани, отколкото като анонимни структури

ЗАЩО НЯКОИ ГРАЖДАНИ РЕШАВАТ ДА СЕ ОБЕДИНЯТ И СЪЗДАДАТ СДРУЖЕНИЕ, ФОНДАЦИЯ ИЛИ ДРУГА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНА ОРГАНИЗАЦИЯ?

Непроменена спорадична гражданска активност – дарителските кампании, подписките и доброволчеството

ВИЕ ЛИЧНО ПРЕЗ ПОСЛЕДНАТА ГОДИНА УЧАСТВАЛИ ЛИ СТЕ В НЕЩО ОТ СЛЕДНИТЕ:

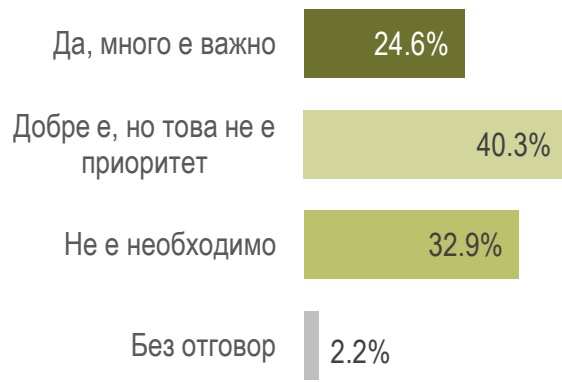
Дарили сте пари в дарителска кампания във вашето населено място, месторабота, улица, магазини в дарителски кутии и пр.	21.7%
Дарили сте пари в дарителска кампания оповестена по медиите	11.8%
Включили сте се в подписка, петиция	11.3%
Участвали сте като доброволец в дадена дейност	7.3%
Участвали сте в граждански протест за благоустрояване на вашия квартал, населено място	3.8%
Обърнали сте се със сигнал или за съдействие към местна или държавна администрации	2.9%
Участвали сте в граждански протест по въпроси от национално значение	2.7%
Обърнали сте се към медиите да подадете сигнал	2.0%
Обърнали сте се със сигнал или за съдействие към НПО	2.0%
Обърнали сте се със сигнал или за съдействие към омбудсмана	1.4%
В нищо от посочените	60.4%

Голямото предизвикателство пред ГО – недоверие на гражданите един към друг, недоверие в колективното действие и в смисъла децата да се учат на сдружаване

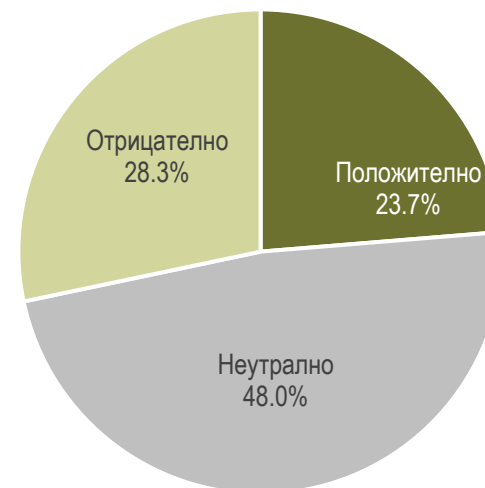

80% от българите смятат, че не може да се има вяра на другите

ТРЯБВА ЛИ ДЕЦАТА ОЩЕ В УЧИЛИЩЕ ДА СЕ УЧАТ ДА СЕ СДРУЖАВАТ И ДА СЕ ВКЛЮЧВАТ В ПОЛЕЗНИ ЗА ОБЩЕСТВОТО ИНИЦИАТИВИ?

КАКВО Е ВАШЕТО ОТНОШЕНИЕТО КЪМ ИДЕЯТА НПО ДА УЧАТ В ОБУЧЕНИЕТО, ДА „УЧАТ“ ДЕЦАТА?

VIІ. КЛЮЧОВИ ЧИСЛА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И ВЪЗМОЖНИ НАСОКИ НА ДЕЙСТВИЕ

Ключови числа

≈ 50%

Разпознават поне една НПО/ГО/Асоциация/Фондация

≈ 25%

Имат доверие „по принцип“ на някоя организация от сектора

≈ 16%

Чувстват се представени от субект в неправителствения сектор

≈ 6%

Обръщали са се за помощ към НПО

≈ 3%

Членуват в НПО

≈ 66%

Силни етатистки нагласи

≈ 70% :30%

ГО да предоставят допълнителна защита, където държавата не може : отвоюване на права и равнопоставеност с държавата

≈ 70%

от разпознаваемостта, популярността и известността на ГО идва от медиите

≈ 50%

Политиците фаворизират или/и финансират НПО в зависимост от близостта си до тях, респективно, 35% не желаят държавата да финансира НПО

≈ 80%

„На хората не може да се има доверие“

≈ 24%

„Децата трябва да се учат в училище да се сдружават“

≈ 24%

„Подкрепят участието на НПО в образованието“

Постижения, проблеми и предизвикателства

Постижения

Разпознаваемост на широка палитра от ГО и сфери на дейност

Позитивен образ на участието на гражданите в неправителствения сектор

Защитата на каузи и защитата интересите на гражданите – базисни територии на неправителствения сектор

Проблеми

Фрагментираност и усещане за слабост на неправителствения сектор

Легитимно поле на НПО - ограничени по обхват и компенсаторни по функции сфери на действие, кореспондиращи на етатистките нагласи

Слаба гражданска активност – както в устойчиви форми, така и в спорадични; недоверие в силата на колективното действие и в способността то да се възпитава и развива

Възможни насоки за промяна в публичното присъствие на гражданския сектор/1

1. Извеждане на преден план, в центъра на всяка комуникация, на проблема, на засегнатите от него лица и групи, както и постигнатият позитивен резултат, а не „проекта и организацията, която го изпълнява“.
2. Излизане от организационната анонимност - показване на конкретните хора, които работят по преодоляването на даден проблем (доброволци, участници, учители, експерти и пр.).
3. Фокус върху постиженията – какво се променя за общностите от въвеждането на дадени политики, а не върху това какви документи се приемат; както и обратното, какви са пречките (законови, нормативни, липса на познание, липса на обучение в определена сфера и пр.) пред това да настъпят позитивни промени за общностите. Създаване на увереност, че хората могат, че колективните усилия дават резултат.
4. Формиране на мрежи от различни ГО, работещи по сходна проблематика и съвместно популяризиране на проблемите, по които работят и техните възможни решения. Необходимо е проблемите, по които ГО работят да се припознават от гражданите като важни за самите тях. Ключово е всеки път да се извършва предварителна оценка – „какъв проблем на гражданите се решава?“ и как ГО, вкл. и други заинтересовани страни са съдействали за това.
5. Съвместни действия на граждани, засегнати от даден проблем и ГО, работещи в сферата; по-високата професионална експертиза може да направи гражданските искания по-ефективни, а самите граждани да припознаят легитимността и тежестта на ГО.
6. Преодоляване на свръх фрагментацията на гражданския сектор.
7. Широка публичност на позициите на ГО при обсъждане на законопроекти или социално значими казуси.

Възможни насоки за промяна в публичното присъствие на гражданския сектор/2

8. Силни контролни функции над действията на държавата в определена сфера.
9. Стремех за достигане на максимално широки аудитории – чрез телевизиите и интернет. Говорители – самите граждани, на които ГО съдействат и помагат за решаването на проблемите!
10. Вплитане на традиционни ценности в усилията и ангажиментите на ГО – уважение, подкрепа, състрадание, зачитане на достойнството на всеки човек и правата му като гражданин (при борбата с домашното и полицейско насилие, при достъпа до информация, равноправието и пр.
11. Извеждане като ключова цел противодействието на по-дълбинните причини за гражданско неучастие. В тази връзка, изграждането на умения за колективно действие и чрез това, повишаване на базисното доверие между хората. Успехът в този процес зависи от посоката, в която ще се придвижи неутралното, конформисткото обществено мнение. Ако средата излъчва негативни сигнали, мнозинството поема по пътя на недоверието, негативизма и апатията. Ако тя излъчва позитивни нагласи, мнозинството поема в посока към по-голяма самоорганизация и участие.

За контакти:
Alpha Research
България, София 1000,
ул. Искър 54

Тел.: +359 2 9836056
Факс: +359 2 9836168

E-mail: headoffice@alpharesearch.bg
www.alpharesearch.bg